

06/ SÍŤE JAKO SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ

KE ČTENÍ:

- Eduardo Kac, *Dialogical Telepresence Art and Net Ecology* (online: <http://www.ekac.org/dialtelep.html>)
- Joanna Drucker, *Interactive, Algorithmic, Networked: Aesthetics of New Media Art* (In: *At a Distance*, s. 35 – 59)
- Annamarie Chandler, *Animating the Social: Mobile Image/Kit Galloway and Sherrie Rabinowitz* (In: *At a Distance*, s. 152 – 174)
- a další a další...

E. Kac – telepresence art

- sjednocení telematiky a fyzické akce odehrávající se ve vzdálenosti
- jaké účinky má fyzická distance na estetickou percepci?
- nové technologie zároveň potvrzují i vymazávají distanci
- „telepresence art“: digitální systémy (počítače, modemy, robotická zařízení, sítě...) poukazují k roli, kterou má kultura ve vytváření individuálních a kolektivních zkušeností\ umělecká díla od roku 1986 (telerobotika ad.)
- ze sociálního, politického a filozofického úhlu pohledu je to, co nemůžeme vidět, stejně relevantní jako to, co vidíme

E. Kac – telepresence art

„Telepresence art reconciles the metaphysical propensity of cyberspace with the phenomenological condition of physical space.“

- 1986 – první robotické dílo ovládané ze vzdáleného místa – bezdrátový antropomorfický robot konverzující s návštěvníky\ hlas přenášený přes rádio, kontrola pohybu (Brasil High Tech, Centro Empresarial Rio, Rio de Janeiro)
- telerobot *Ornitorrinco* (ptakopysk)

E. Kac – telepresence art

- 1996 – **Rara Avis** – interaktivní síťová teleprezenční instalace (Nexus Contemporary Art Center, Atlanta, součástí festivalu Olympic Arts): voliéra, „brýle virtuální reality“, transport do voliéry z úhlu pohledu papouška, také mikrofony
- <http://www.ekac.org/raraavis.html>

E. Kac – Aspects of the Aesthetics of Telecommunications

- vícesměrový model komunikace, **umělec jako tvůrce** širších komunikačních **kontextů**
- první skutečné masové komunikační médium – rádio: 1928 Walter Ruttmann – Berlin Broadcasting System - „akustický film“ pro rádio *Weekend* (15 minut, dělníci opouštějí město a odjíždějí na venkov, koláž slov, hudby, zvuků)
- 1969 – Art by Telephone (Museum of Contemporary Art in Chicago) – 36 umělců, zavolali do muzea instrukce týkající se jejich příspěvků (Van Der Beek, Joseph Kosuth, Robert Huot, Sol LeWitt, John Baldessari, Hans Haacke...)

E. Kac – Aspects of the Aesthetics of Telecommunications

- 1982 – The World in 24 Hours – Robert Adrian X na Ars Electronica – umělci v 16 městech na 3 kontinentech, telematická mapa světa, sledování pohybu slunce
- Three Cities – multimediální telekoncert odehrávající se ve 3 městech – Santa Monica, NYC, Santa Fe (Morton Subotnick, David Rosenboom, Steina Vasulka, Leo Smith), California Institute of the Arts
- 1983 – Telephone Music – živý telefonní koncert mezi umělci ve Vídni, Berlíně a Budapešti: ignorovat politické hranice, elektronické teritorium telefonní sítě
- umělcův úkol spočívá ve vytvoření systému/kontextu ke konstruování zkušenosti a významu

Fluxus

- předchůdci síťového umění
- Fluxus: síť myšlenek, komunita, filozofie
- časopis Fluxus jako prostředek informační výměny – Fluxus Yearbooks + Yearboxes, nový distribuční systém děl
- D. Higgins: termín „intermedial“ - sebekritické zkoumání médií, odmítal rozlišení jednotlivých médií, model diskurzu s otevřeným koncem, nekonečná transformační hra
- „mail art“ (poštovní umění), „stamp art“ (výstava, všechna díla musela dorazit se svou vlastní známkou)
- R. Filiou – Eternal Network – metaforická rovina, globální komunita lidí, účelem umění je učinit život důležitějším než umění

Kit Galloway a Sherrie Rabinowitz

- nové prostředky komunikace, již v 70. letech participační umění v reálném čase z odlehlých míst, pionýři satelitních komunikačních systémů – reálněčasové, globálně distribuované „elektrické komunity“ - globálně šířené „elektronické občiny“
- **Electronic Café International** (od 1987) – přes 40 mezinárodních poboček, stovky umělců, performerů, výzkumníků...
- využívají satelitní komunikační systémy, telekonferenční technologie, videofony, rané počítačové síťové systémy (web casting, práce s VRML a 3D víceuživatelská prostředí)
- Experimentování s reálným časem, interaktivním potenciálem a kvalitou lidské komunikace v technologickém prostředí

Kit Galloway a Sherrie Rabinowitz

Sherrie: „První krok, který jsme si vytyčili, byla idea globálního imerzivního složeného obrazového prostoru. Rozhodli jsme se ji prezentovat jako „prostor performance bez geografických hranic“. Pokud mohu posoudit, tato myšlenka se po desetiletí skrývala před fantaziemi mnohých disciplín včetně umění a umělců a futuristů budoucích dní. Byli jsme příliš netrpěliví na to, abychom dovedli čekat – příliš netrpěliví čekat deset či dvacet let, kdy se této myšlence přiblížila počítačová simulace.“

- role umělce: nová vize, praxe, estetika překračující schéma uměleckého světa a podstatná pro implikace potenciální globální revoluce v telekomunikacích

Kit Galloway a Sherrie Rabinowitz

Satellite Arts (The Image as Place), 1977

- NASA: shromažďovala návrhy od neziskových organizací pro experimentování využívající americko-kanadský satelit
- satelit je jediný způsob, jak přenést pohyblivé obrazy přes oceán a vytvořit model pro obraz v globálním měřítku
- „prehistorický kyberprostor“ - propojení tanečnicků na tisíce mil vzdálených (v centru NASA v Marylandu a v Kalifornii) – elektronický složený obraz na monitoru
- prostor performance „bez geografických hranic“, kompozitní prostor

Kit Galloway a Sherrie Rabinowitz

- *Hole-in-Space. A Public Communication Sculpture*, 1980
- „díra v prostoru“ - televizně-satelitní spojení mezi Los Angeles a NYC
- „Bez upozornění veřejnosti jsme „Díru v prostoru“ nainstalovali do okna vedoucího do ulice v newyorském Lincolnově centru a do výkladní skříně broadwayského obchodního domu v Century City (Los Angeles). Obě plátna mohla pojmout obrazy asi patnácti lidí. Ti mohli hovořit s lidmi v dalším městě, jakoby stáli na stejném rohu ulice. „Díra v prostoru“ probíhala po tři večery. První noc ji lidé zkrátka objevili. Použili placené telefony či zavolali z domova a řekli přátelům v druhém městě, aby se s nimi setkali. Druhý večer, kdy také v obou místech proběhla oznámení v televizi, všichni dorazili. Třetí noc přijely v autech plných dětí do těchto měst rodiny z mílových vzdáleností, aby se setkali se svými příbuznými na druhém pobřeží, které roky neviděli.“

Kit Galloway a Sherrie Rabinowitz

Electronic Café-84

- Los Angeles, oficiální událost Olympic Arts Festival
- 7mi denní sdílená síť, 5 rodinných restaurací v různých komunitách
- telefonicky propojené video systémy, dálnopis, elektronická psací destička, počítačové terminály a klávesnice, tiskárny, videoobrazovky...
- zkoumání, jak lidé navazují kontakt, když jsou zbaveni tělesnosti a obraz je jejich „ambasádorem“ - virtuální prostor vytváří sociální situace bez tradičních pravidel či etikety

Kit Galloway a Sherrie Rabinowitz

- „Tento komunikační systém jsme navrhli, abychom spojili tolik komunikačních systémů, kolik je možné, a směřuje k nápodobě skutečné kavárny v tom smyslu, že můžete do kavárny vejít a u jednoho stolu vedou lidé vážnou konverzaci, u druhého flirtují, někdo se jen dívá, co se děje, další píše poezii, další z něčeho kreslí. Všechny tyto věci se dějí zároveň, ve stejný čas a kavárna je půvabně hostí. Takže když jsme se snažili definovat, jaký komunikační systém by to měl být, chtěli jsme vytvořit komunikační systém, který by umožnil stejný druh šíře komunikace.“
- snaha o narušení hranic mezi uměním a životem, směřování k novému řádu umělecké tvorby, narušování konvenčních standardů a praktik – nové situace, kontexty, prostředí, pomůcky

Kit Galloway a Sherrie Rabinowitz

„Většina performancí Elektronické kavárny vzniká spojením vizí několika spolupracujících umělců a probíhá na více místech zároveň: videotelefonní technologie spojuje umělce, vystupující současně na různých místech na světě. Zúčastněný umělec v jednom městě například posílá video, MIDI a audio signály do dalšího města, kde se jeho obraz objeví na videoobrazovce, přičemž datové signály ovládají světlo, hudební nástroje a video laserdiskové stopy.“

- vytvářet „dobré“ umění v oblasti telekomunikace znamená vytvářet situaci, která poskytuje nějakou formu komunikace mezi lidmi a maximalizuje technologické možnosti – určitá kvalita napětí
- G. Youngblood: vytvářejí spíš kontext než obsah, vytvářejí „modely“, nikoliv umělecká díla, „To je pro mě nová avantgarda: spolupráce metadesignéra a umělce. Jeden si sám bez druhého nevystačí, vzájemně se potřebují a dohromady tvoří celou novou sílu.“

POČÍTAČOVÉ SÍŤOVÉ SKUPINY

- *The League of Automatic Music Composers* (1972 - 82), *The Hub* (1985 - 95) – odhalit hlas samotného systému, hlas síťového nástroje, navrhování vlastního hardwaru a softwaru, počítačová síť jako velký interaktivní hudební nástroj
- *The Hub* – distanční performance – síť vzájemných vztahů – každý performer programuje unikátní počítačový / syntezátorový nástroj ke komunikaci s protokoly
- *The League...* - mikro-počítače, elektronický systém jv roli „hudebního herce“ - zkoumání matematických melodických teorií, experimentálních systémů zvuku / ladění, algoritmů umělé inteligence, improvizčního nástrojového designu, interaktivní performance...

- myšlenka „distribuovaného autorství“ - v elektronických sítích autorství daleko hlouběji sdílené s médiem než například v poezii, síť je tím pravým materiálem díla
- David Garcia a Geert Lovink – text The ABC of Tactical Media (1996) - „taktická média“ vznikají v okamžiku, kdy je možné pracovat s lacinými podomácku vyrobenými médii, revoluce ve spotřební elektronice, rozšířené formy distribuce (kabelová TV, internet), taktická média jsou v procesu vytváření, pohyblivost, touha a schopnost kombinovat, zaměňovat jedno médium za jiné, překračování hranic

- Critical Art Ensemble – Nomadic Power and Cultural Resistance (1994) – vytváření „narušení“, kolektiv praktiků taktických médií s rozmanitou specializací (počítačová grafika, web design, film/video, text art, performance), od roku 1987 – na pomezí umění, kritické teorie, technologie, politického aktivismu /<http://www.critical-art.net/>
- John Perry Barlow – A Declaration of the Independence of Cyberspace (1996)
- Pierre Levy – Umění kyberprostoru

Donna J. Haraway

- feministická umělkyně, studovala zoologii a filozofii, evoluci, funkce metafor ve tvarování výzkumu ve vývojové biologii, učí feministickou teorii, vztah lidí se stroji...
- Simians, Cyborgs, and Women: The Reinvention of Nature (1991)\ The Companion Species Manifesto: Dogs, People, and Significant Otherness (2003), When Species Meet (2008)...

1985 - „A Cyborg Manifesto: Science, Technology, and Socialist-Feminist in the Late Twentieth Century“ - metafora kyborga, podpora feministek v politice: „We are all chimeras, theorized and fabricated hybrids of machine and organism; in short, we are cyborgs“ - kyborg jako hybrid stroje a organismu, fikce a žitá sociální realita

[/http://www.stanford.edu/dept/HPS/Haraway/CyborgManifesto.html/](http://www.stanford.edu/dept/HPS/Haraway/CyborgManifesto.html/)

TAZ – dočasná autonomní zóna

- Hakim Bey (Peter Lamborn Wilson) – americký politický spisovatel, esejista, básník, syntéza anarchismu a situacionismu, sufismu a neopaganismu, „anarchistická ontologie“ ...
- inspirace mořskými tuláky a korzáry 18. století - „informační síť“, kterou nazývá pirátské utopie, pátrání po místech „dočasně autonomních zón“
- odlišení refuluce (permanentní) od povstání (dočasné): kritický postoj vůči revoluci, hluboké porozumění pro rebelii a vzpouru
- koncept psychického nomádství začíná v 16. a 17. století – piráti jakožto „sociální bandité“, 18. století – izolované komunity bývalých otroků a nevolníků, Republika Fiume (Gabriele D'Annunzio)
- TAZ – jediný možný čas a místo, kde se umění může dít jen pro čisté potěšení z tvořivé hry, ztratit se systému z očí, existovat jinde – psychologické osvobození, kontaktní pavučina vs. Síť, rozšiřování smyslů...
- oslava hackerství, poruch v síti...

The Pirate Bay

- film „Steal This Film“ - líčí historii nejznámějšího torrentového vyhledavače The Pirate Bay, bitvy mezi starými a novými způsoby distribuce, mezi pirátem a institucí copyrightu
 - od roku 2003 ve Švédsku, procesy se členy The Pirate Bay
 - Piratbyrån – švédský think tank, podporuje lidi, kteří oponují současným ideám intelektuálního vlastnictví, volné šíření informace a kultury
- „Piracy is robbery committed at sea, or sometimes on shore, without permission from a nation.“
- Abbie Hoffman – Steal This Book

Arts Birthday

- 17. ledna 1963 v den vlastních narozenin prohlásil francouzský umělec a člen hnutí Fluxus Robert Filiou tento den za oficiální narozeniny umění – audioperformance *Whispered History of Art* – popisuje zrod umění před 1 miliónem let v okamžiku, kdy: „Jistý člověk vzal suchou houbu a upustil ji do kýble plného vody. Kdo ten člověk byl, není důležité. Je mrtvý, ale umění žije.“ - o 10 let později se narozeniny slavily v Cáchách, po Filiově smrti v roce 1987 se jeho přátelé začali setkávat a říkat si *Eternal Network*
- zkoumání idejí propojení, sdílení, síťování – v historii Arts Birthday – rané experimenty v oblasti telekomunikace, videoartu, pomaloběžných videofonů, počítačového umění, MIDI propojení, modemové komunikace...
- každoročně performance v rádiích (od roku 1999: Evropská vysílací unie), satelitových a internetových přenosech /<http://artsbirthday.net/> x často koncept sdílení zredukován na pouhé hraní, koncerty a jejich přenosy...

- dnešní sociální stránky jako „dočasné autonomní zóny“ - Kyberia.sk
- síť nettime pro výměnu informací
- hamižné stránky jako Facebook, YouTube, Goodreads... - online prostředí často kopírují vztahy v offline světě, vložený materiál zneužíván pro komerční účely...
- otevřený přístup přestal být do jisté míry tématem, dnes vymezování se vůči komercializaci online prostředí a hledání možností, jakými mohou „otevřená média“ ovlivnit společenské dění
- archivy umožňující společnou práci nad obsahem...